

سوالات تستی فصل دوم علوم و فنون یازدهم انسانی (پرواز)

درس چهارم: سبک‌شناسی قرن‌های ۷ و ۸ و ۹ (سبک عراقی)

۱ - در بررسی ویژگی فکری همه ابیات به استثنای به سبک عراقی سروده شده‌اند.

۱) اگر تو جور کنی جور نیست تربیت است و گر تو داغ نهی داغ نیست درمان است

۲) به اختیار قضای زمان نباید ساخت که دایم آن نبود که اختیار ما باشد

۳) این هوای خوش و این دشت دلارام نگر وین بهاری که بیاراست زمین را یک سر

۴) ماجرای عقل پرسیدم ز عشق گفت معزول است و فرمانیش نیست

۲ - در کدام دو بیت، برتری عشق بر عقل دیده می‌شود؟

الف) هرگز نمیرد آن که دلش زنده شد به عشق ثبت است بر جریده عالم دوام ما

ب) کرشمه تو شرابی به عارفان پیمود که علم بی‌خبر افتاد و عقل بی‌حس شد

ج) سرم به دینی عقبی فرو نمی‌آید تبارک الله از این فتنه‌ها که در سر ماست

د) عقل سرگردان چه داند ذوق بزم عاشقان ناسزایی خود کجا باشد سزای کوی عشق

ه) دل در این بود که ناگاه بدیدم رخ دوست باز دیوانه شد این عقل نصیحت فرمای

۱) الف - د ۲) ب - ج ۳) ب - ه ۴) الف - ه

در عهد تیموری کدام آثار به زبان ترکی به نگارش درآمد؟

۱) انوار سهیلی - ظفرنامه ۲) ظفرنامه - بابرنامه

۳) محاکمه‌اللطین - ظفرنامه ۴) بابرنامه - محاکمه‌اللطین

۴ - کدام گزینه درباره تاریخ نویسی در سبک عراقی نادرست است؟

۱) حاشیه نویسی‌های متعددی به نثر ساده بر تاریخ قدیم صورت گرفت که این سادگی نثر در همه

جا یکسان نیست.

۲) ظفرنامه شامی قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده درباره تیمور است که در آن بر ساده نویسی تأکید

شده است.

۳) نثر ساده عهد تیموری را نمی‌توان نثر فصیح و بلیغ شمرد.

۴) تاریخ‌نویسی قبل از دوره مغولان شروع شد و در عهد تیموری هم ادامه داشت.

۵- کدام گزینه در حیطه قلمرو فکری نثر در سبک عراقی نیست؟

- ۱) درسی شدن مباحث عرفانی
- ۲) روی آوردن به استعاره‌های دور از ذهن و سجع‌های متوالی
- ۳) ضعیف شدن تتبع بین علما
- ۴) کاهش صحت و اتقان مطالب

۶- کدام گزینه در مورد متن زیر نادرست است؟

«پادشاهی را شنیدم به کشتن اسیری اشارت کرد بیچاره در آن حالت نومیدی ملک را دشنام گرفت و سقط گفتن، که گفته اند: هر که دست از جان بشوید هر چه در دل دارد بگوید.»

- ۱) کاربرد آرایه جناس و سجع
- ۲) کاربرد «را» در معنای حرف اضافه
- ۳) کاربرد «را» فک اضافه
- ۴) کاربرد «که» در معنای «زیرا که»

۷- کدام گزینه کامل کننده عبارت زیر است؟

مهم‌ترین ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است و چهارچوب زبان آن زبان است.

- ۱) درهم آمیختگی مختصات نو و کهن - سبک آذربایجانی
- ۲) پیدایش قوالب جدید ادبی - سبک خراسانی
- ۳) درهم آمیختگی مختصات نو و کهن - سبک خراسانی
- ۴) پیدایش قوالب جدید ادبی - سبک آذربایجانی

۸- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

۱) بیماری عشق، تندرستی است	پستی در عشق، سرفرازی است
۲) مقبول‌ترین فسانه، عشق است	مطبوع‌ترین ترانه، عشق است
۳) عشق در دل سرورها بخشد	عشق، در دین نورها بخشد
۴) ببرد خواب مرا عشق و عشق خواب بَرَد	که عشق جان و خرد را به نیم جو نخرَد

۹ - کدام دو گزینه دربارهٔ نثر عراقی درست است؟

- الف) در این دوره حاشیه‌نویسی‌های متعددی به نثر پیچیده بر تاریخ‌های قدیم صورت گرفت.
 ب) به وجود آمدن سستی و ضعف در ساختار دستوری جملات نثر از ویژگی‌های نثر این دوره است.
 ج) سلطان حسین بایقرا کتاب محاکمه «اللبغتين» را به زبان ترکی نوشت.
 د) مدعیان عرفان به درسی کردن عرفان و شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه دادن مفاهیم آن پرداختند.
 هـ) سرعت رشد ورود لغات قبایل مختلف ترک و عرب و مغول به زبان فارسی در این دوره افزایش یافت.

۱ الف - د ۲ ب - د ۳ ج - ه ۴ الف - ه

۱۰ - کدام گزینه از مختصات زبانی نثر در سبک عراقی نیست؟

- ۱) رواج تاریخ‌نویسی به سبک ساده
 ۲) وجود ضعف و سستی در ساختار دستوری جمله
 ۳) رواج صنایع ادبی به جای تعمق و تفکر
 ۴) ورود لغات دخیل ترکی و مغولی به زبان فارسی
 ۱۱ - هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام قلمرو در نثر سبک عراقی است؟
 «به سستی گراییدن ساختار دستوری جملات - جایگزینی نثر ساده به جای نثر فنی - پیچیده جلوه دادن مفاهیم و اصطلاحات عرفانی»

۱) زبانی - زبانی - ادبی ۲) زبانی - زبانی - فکری
 ۳) ادبی - ادبی - ادبی ۴) ادبی - ادبی - فکری

۱۲ - در مقایسه ویژگی‌های فکری ابیات زیر کدام بیت متعلق به سبک عراقی نیست؟

- ۱) سوز دل بین که ز بس آتش اشکم دل شمع دوش بر من ز سر مهر چو پروانه بسوخت
 ۲) به یاد لعل تو و چشم مست می‌گونت ز جام غم می‌لعلی که میخورم خون است
 ۳) بر شمع نرفت از گذر آتش دل دوش آن دود که از سوز جگر بر سر ما رفت
 ۴) ساقی تو بده باده و مطرب! تو بزن رود تا می‌خورم امروز که وقت طرب ماست

۱۳ - مفهوم عبارت زیر با کدام گزینه یکسان است؟

«هرچند که می‌کوشم که از عشق در گذرم، عشق مرا شیفته و سرگردان می‌دارد و با این همه، او غالب می‌شود و من مغلوب، با عشق کی توانم کوشید؟»

- ۱) عشق و فرزاندگی از پنبه و آتش بترند آتش عشق تو چون بر من فرزانه زدند
۲) به زهد خشک نتوان عشق را مغلوب خود کردن چگونه دست آتش را کسی با بوریا
(حصیر) بندد

- ۳) هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق ثبت است بر جریده عالم دوام ما
۴) دل هر که صید کردی سر نکشد از کمندت نه دگر امید دارد که رها شود ز بندت
۱۴ - در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های فکری شعر در سبک عراقی درست اشاره شده است به جز گزینه

.....

- ۱) متعالی شدن مقام معشوق - اعتقاد به قضا و قدر - پرهیز از زهد ریایی
۲) پرهیز از زهد ریایی - برتری عشق بر عقل - رواج روحیه عرفانی و اخلاقی
۳) بازتاب بیشتر علوم در شعر - رواج روحیه پهلوانی و حماسی - باور به قضا و قدر
۴) ذهن گرایی با توجه به دنیای درون - آسمانی بودن معشوق - توجه به صفا و پالایش درون
۱۵ - عبارت زیر با کدام بیت، قرابت معنایی دارد؟

«وقتی در بیابان راه گم کرده بودم و از زاد با من چیزی نبود ناگاه کیسه‌ای یافتم پر مروارید. هرگز آن ذوق و شادی فراموش نکنم که پنداشتم گندم بریان است و باز آن تلخی که بدانستم که مروارید است.»

- ۱) گشتم بسی به کوه و بیابان و شهر و ده اهل دلی نیافتم آید به کار من
۲) مرد بی توشه کاوافتاد از پای بر کمر بند او چه زر چه خزف
۳) هم رقعہ دوختن به و الزام کنج صبر کز بهر جامه رقعہ بر خوابگان نبشت
۴) شکم بنده بسیار بینی خجل شکم پیش من تنگ بهتر که دل

۱۶ - توجه به دنیای بیرون، «واقع گرایی»، «ستایش عشق»، «پرهیز از زهد ریایی به ترتیب از خصیصه‌های سبک است.

۱) عراقی - عراقی - خراسانی - خراسانی

۲) عراقی - خراسانی - خراسانی - عراقی

۳) خراسانی - خراسانی - عراقی - عراقی

۴) خراسانی - خراسانی - عراقی - خراسانی

۱۷ - ویژگی‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام قلمرو از سبک عراقی است؟
«توجه به علم بیان - از رونق افتادن قالب قصیده - گرایش به فراق و غم»

۱) ادبی - فکری - ادبی

۲) فکری - فکری - ادبی

۳) فکری - ادبی - فکری

۴) ادبی - ادبی - فکری

۱۸ - کدام گزینه دربارهٔ نثر در دورهٔ عراقی نادرست است؟

۱) تتبع در بین علما کم شد و انحطاط فکری این دوره را فراگرفت.

۲) کتاب عرفانی مهمی به نثر نوشته نشد.

۳) چون کتابخانه‌ها نابود شد از صحت و اتقان مطالب کاسته شد.

۴) مدعیان عرفان به آسان جلوه دادن مفاهیم عرفانی پرداختند.

۱۹ - اندیشه محوری کدام بیت در حیطهٔ سبک عراقی نیست؟

۱) خدا کشتی آنجا که خواهد بُرد و آنچه بینی هم نماند برقرار

۲) آنچه دیدی برقرار خود نماند گر سعی کنم میسر نیست

۳) قسمی که مرا نیافریدند به هر جایی که خواهی در شدن را

۴) اگر ناخدا جامه بر تن درد نگه کن راه بیرون آمدن را

۲۰ - کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) در عهد تیموری سرعت رشد ورود لغات ترکی و مغولی به زبان فارسی بیشتر شد و این جریان در زبان فارسی تا مدتها ادامه داشت.
- ۲) تاریخ‌نویسی از اوایل دوره مغولان شروع شد و در دوره تیموری هم ادامه یافت.
- ۳) حاشیه‌نویسی‌های متعددی به نثر ساده به تاریخ عهد قدیم انجام گرفت. این سادگی نثر همه جا یکسان نیست.
- ۴) تاریخ‌نویسی در دوره مغول و تیموری به اسلوب ساده رواج یافت. هر چند نمونه‌هایی با نثر پیچیده نیز در تاریخ‌نویسی این دوره یافت می‌شود.

۲۱ - جاهای خالی عبارت زیر را کدام گزینه به ترتیب کامل می‌کند؟

«در سبک عراقی، برخی نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند؛ چنان که ملاحسین واعظ کاشفی، را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را نامید. سلطان حسین بایقرا و امیرعلی شیر نوایی در حوزه ادبی ترکی‌گویی و ترکی‌نویسی را تشویق می‌کردند و خود امیرعلی شیر کتاب را به ترکی نوشت.»

۱) کلیله و دمنه، ظفرنامه، هرات، محاکمه‌اللغتين

۲) کلیله و دمنه، انوار سهیلی هرات، محاکمه‌اللغتين

۳) ظفرنامه، انوار سهیلی، بلخ، بابرنامه

۴) انوار سهیلی، ظفرنامه، هرات، بابرنامه

۲۲ - ویژگی سبکی زیر در کدام بیت کمتر دیده می‌شود؟

«توجه به علوم ادبی در شعر سبک عراقی بیشتر دیده شده است.»

۱) داروی درد محبت ترک درمان کردن است دُردي دُردي بنوش از زان که درمان بایدت

۲) جایی که عروسان چمن جلوه نمایند گل را چه محل چون که گلستان من آنجاست

۳) این چنین بزم از همه شاهان که را اندر خور است؟ نامه شاهان بخوان و کتب پیشینان بیار

۴) هر که او مشتری‌ات گشت زهی طالع سعد وان که در مهر تو چون ماه بیفزود، بکاست

۲۳ - ایات زیر با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟ (سراسری ۹۹)

- «عیب جویانم حکایت پیش جانان گفته‌اند
دشمنی کردند با من لیکن از روی قیاس
دوستی باشد که دردم پیش درمان گفته‌اند»
دلت خوش باد و چشم از بخت روشن
به کام دوستان و رغم دشمن
بسیار گنه کردیم، آن بود قضای تو
شاید که به ما بخشی، از روی کرم آن‌ها
غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل
شاید که چو وایینی خیر تو در این باشد
نداند آنکه در آورد دوستان از پای
که بی‌خلاف بجنبند دشمنان از جای

۲۴ - مفهوم کدام بیت با ایات دیگر متفاوت است؟

- هزار جهد بکردم که سرّ عشق پیوشم
ای سوخته سوخته سوختنی
نبود بر سر آتش میسّرَم که نجوشم
عشق آمدنی بود نه آموختنی
در سوخته پنهان نتوان داشتن آتش
ما هیچ نگفتیم و حکایت به در افتاد
گر عشق من از پرده عیان شد عجبی نیست
پوشیدن این آتش سوزنده محال است

۲۵ - کدام گزینه درباره خصیصه‌های فکری شعر در سبک عراقی نادرست است؟

- بعد از حمله مغول و خدشه دار شدن غرور و احساسات ملی ایرانیان، تصوّف کمتر رواج یافت.
معشوق شعر این دوره اندک‌اندک متعالی شد تا آنجا که گاه با معبود یکی گردید.
فکر در این دوره با تأثیر پذیری از مسایل سیاسی و اجتماعی دستخوش تغییر شد.
توجه به صفای درون و تقدیرگرایی از اندیشه‌های رایج شعر این دوره است.

۲۶ - کدام گزینه درباره ویژگی زبانی نثر در سبک عراقی نادرست است؟

- رونق یافتن تاریخ نویسی به سبک ساده
قوت یافتن نثر فنی در این دوره
وجود سستی در ساختار دستوری جمله
ورود لغات ترکی و مغولی در زبان فارسی

۲۷ - با توجه به ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی مفهوم کلی چند بیت با عبارت داخل کمانک، هماهنگ نیست؟

- الف) یک پرتوی اندیشه غم می‌خواهم / تا زینت خانه خیالم باشد (غم گرایی)
 ب) ما آبروی فقر و قناعت نمیبیریم / با پادشه بگوی که روزی مقدر است (غم گرایی)
 ج) در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم / کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما (بی‌اعتباری دنیا)
 د) عیب مجنون گو مکن لیلی که شرط عقل نیست / گر نداند حال دردش، گو برو بنگر در آب (تقابل عشق و عقل)
 هـ) صوفی بیا که کعبه مقصود در دل است / حاجی به هرزه راه بیابان گرفته است (توجه به صفا و پالایش درون)

① چهار ② سه ③ دو ④ یک

۲۸ - مفهوم «برتری عشق بر عقل» در کدام گزینه یافت نمی‌شود؟

- ① ای چشم خرد حیران بر منظر مطبوعت
 ② هوش خردمند را عشق به تاراج برد
 ③ چو آید لشکر عشق از کمین گاه
 ④ خرد طفل است و عشق استادکار است
 ⑤ وی دست نظر کوتاه از دامن ادراکت
 ⑥ من نشنیدم که باز، صید کبوتر شود
 ⑦ نماند عقل را از هیچ سو راه

④ خرد طفل است و عشق استادکار است ازین تا آن تفاوت بی‌شمار است

۲۹ - در کدام گزینه برتری عشق حقیقی بر عشق زمینی مطرح نشده است؟

- ① نه من مجنونم و لیلی پرستم
 ② صورت گر نقاشم هر لحظه بتی سازم
 ③ گر بانگ برآید که سری در قدمی رفت
 ④ باور مکن که صورت او عقل من ببرد
 ⑤ من آن لیلای لیلی را پرستم
 ⑥ وان‌گه همه بت‌ها را در پای تو اندازم
 ⑦ بسیار مگویند که بسیار نباشد
 ⑧ عقل من آن ببرد که صورت نگار اوست

۳۰ - کدام گزاره درباره ویژگی‌های شعر و نثر قرنهای هفتم تا نهم سبک عراقی درست است؟

- ① از ویژگی‌های مهم فکری شعر سبک عراقی می‌توان به ستایش عشق رواج روحیه عرفانی و اخلاقی آسمانی بودن معشوق و بازتاب اندک علوم در شعر اشاره کرد.
- ② در قرن هفتم، نثر فنی کم کم ضعیف می‌شود و نثر ساده در اکثر کتابها جای نثر فنی را می‌گیرد اما تاریخ نویسی به شیوه قبل از قرن هفتم ادامه دارد که یکی از نمونه هایش «ظفرنامه شامی» است.

- ③ ادیبان در کتابهای مصنوع و متکلف خود بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به استعاره‌های دور از ذهن و سجع‌های بی روح روی آوردند.
- ④ شعر این دوره از دربار خارج شد؛ جایگاه «تخلص» در غزل جای خود را به قصیده داد ولی غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.

- ۳۱ - چند مورد از توضیحات زیر درباره ویژگی‌های زبانی نثر سبک عراقی درست است؟
- «جایگزینی نثر فنی به جای نثر ساده / رواج نثر ساده فصیح و بلیغ / حاشیه نویسی بر تاریخ‌های قدیمی به نثر ساده / به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر / بازنویسی کتاب‌های ساده به زبانی مشکل / ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی»
- ① پنج ② دو ③ سه ④ چهار

- ۳۲ - کدام یک از عبارات زیر متناسب با سبک کتاب «انوار سهیلی» می‌باشد؟
- ① اکنون بیان کند مثل آن که در امضای عزایم تعجیل روا دارد و از فواید تدبّر و تفکر غافل باشد، عاقبت کار وخامت عمل او کجا رسد برهمین گفت: ایّاک و الامر الّذی ان توسعت.
- ② زاهدی زنی پاکیزه اطراف را که عکس رخسارش ساقه صبح صادق را مایه داده بود و رنگ زلفش طلّیعه شب را مدد کرده، در حکم خود آورده بود.
- ③ و این مثل آوردم تا بدانی که افتتاح سخن بی‌اتقان تمام و یقین صادق از عیبی خالی نماند و خاتمت آن به ندامت کشد.

- ④ صیاد به پای درخت آمده دام باز کشید و دانه چند بر بالای آن پاشیده در کمین گاه نشست. ساعتی برآمد فوج کبوتران در رسیدند.

۳۳ - کدام گزینه درباره متن زیر نادرست است؟

«یکی از ملوک عرب متعلقان دربار را فرمود که مرسوم فلان را چندان که هست مضاعف کنید که ملازم درگاه است و مترصد فرمان و سایر خدمتکاران به لهو و لعب مشغول و در ادای خدمت متهاون.

۱) کاربرد زیاد واژگان عربی ۲) کاربرد «که» در معنای «زیرا که»

۳) کاربرد «را»ی فک اضافه ۴) حذف فعل به قرینه

۳۴ - کدام بیت به سبک عراقی سروده نشده است؟

۱) شاهد آن نیست که مویی و میانی دارد بنده طلعت آن باش که آنی دارد

۲) غمره شوخ تو خونم به خطا می ریزد فرصتش باد که خوش فکر صوابی دارد

۳) مرا بسود و فرو ریخت هرچه دندان بود نبود دندان لا، بل چراغ تابان بود

۴) در پاش فتاده ام به زاری آیا بود آنکه دست گیرد

۳۵ - هر سه مورد کدام گزینه درباره نثر سبک عراقی نادرست است؟

الف) در کتاب های نثر این دوره بیشتر به ظاهر سازی و تصنع پرداخته شده است و نویسندگان به استعاره های دور از ذهن و سجع های متوالی و بی روح روی آوردند.

ب) مدعیان عرفان با مغولان کنار آمدند و عرفان را درسی کردند و اصطلاحات و مفاهیم آن را پیچیده ساختند.

ج) با وجود سستی و ضعف در ساخت دستوری نثر فنی نثر ساده این دوره نثری فصیح و بلیغ است.

د) نویسنده «انوار سهیلی در مقدمه تاریخ خود نوشته است که امیر تیمور به من دستور داده که ساده بنویسم».

ه) تاریخ نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت اما حاشیه نویسی بر تاریخهای قدیم اسلوب پیچیده داشت.

و) امیر علیشیر نوایی و ظهیرالدین بابر ترکی گویی و ترکی نویسی را در حوزه ادبی هرات تشویق می کردند.

۱) ب - د - و ۲) الف - ب - ج ۳) الف - ج - ه ۴) د - ه - و

درس پنجم: پایه‌های آوایی همسان (۱)

۳۶- وزن همه ابیات به جز یکسان است.

- ① هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد / هر که محرابش تو باشی سر زخوت بر نیارد
 ② چیست دانی جنبش دست چنین بی اختیار یعنی ای غافل برون است اختیار از دست تو
 ③ باغ می‌خواهم که روزی سرو بالایت ببیند تا گلت در پا بریزد و ارغوان بر سر بیارد
 ④ سود بازرگان دریا بی‌خطر ممکن نگردد هر که مقصودش تو باشی تا نفس دارد بکوشد

۳۷- در بیت کدام گزینه یک هجا از آخرین پایه آوایی کاسته شده است؟

- ① بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم
 ② نگارا چرا قول دشمن شنیدی چرا بهر دشمن ز چاکر بریدی
 ③ داد جاروبی به دست آن نگار گفت کز دریا برانگیزان غبار
 ④ مرا گر ز وصل تو رنگی بر آید رها کن که نامم به ننگی بر آید
 ۳۸ از رکن پایانی همه مصراع‌ها به جز یک هجا کم شده است.

- ① ز آنکه از شیرین بسی شیرین تری ② سحر بلبل حکایت با صبا کرد
 ③ بندگان دارد بسی سلطان غم ④ که اینجا روزگاری پست بنشستی
 ۳۹ - وزن همه ابیات به جز بیت در مقابل آن به درستی ذکر شده است.

- ① روان پرور بود خرم بهاری که گیری پای سروی دست یاری (مفاعیلن مفاعیلن)
 ② گدا طبع اگر در تموز آب حیوان به دستت دهد جور سقا نیززد (فعولن فعولن فعولن فعولن)
 ③ گر سرو قدّت در چمن، روزی ببیند نارون ناگه بر آید سرخ و زرد از سروسبز آرنج تو
 (مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن)

- ④ هر که شیرینی فروشد، مشتری بر وی بجوشد یا مگس را پر ببندد یا عسل را سر پیوشد
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۴۰ - نشانه‌های هجایی بیت زیر با کدام بیت یکسان است؟

«هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد / هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت بر نیارد»

- ۱) ای ترک آتش رخ بیار آن آب آتش فام را / وین جامه نیلی ز من بستان و در ده جام را
- ۲) همچو خواجه هر که جان در پای جانان می‌فشاند / روح پاکش را از جنت حور رضوان می‌فرستد
- ۳) عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوش است / عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما
- ۴) چونکه سلیمان برود دیو شهنشاه شود / چون برود صبر و خرد نفس تو اماره شود

۴۱ - وزن همه ابیات زیر فعولن فعولن فعولن است به جز بیت

- ۱) همه نامداران و گردن فرازان به زنجیر سبق الایادی مقید
 - ۲) بر آرند فریاد عشق از ختا گر این شوخ‌چشمان به یغما روند
 - ۳) گر از باغ انست گیاهی بر آید گیاهت نماید گلی بوستانی
 - ۴) جهان زیر پی چون سکندر بریدم چو یاجوج بگذشتم از سد سنگی
- ۴۲ - ترتیب علامتهای هجایی «U / - - U / - - U / - - U» وزن کدام مصراع را نشان می‌دهد؟

- ۱) به تو حاصلی ندارد غم روزگار گفتن ۲) مپندار از آن در که هرگز نبست
 - ۳) گفت ای موسی دهانم دوختی ۴) نبینی باغبان چون گل بکارد
- ۴۳ - تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) قطره تویی، بحر تویی، لطف تویی، قهر تویی زهر تویی، قند تویی، بیش میازار مرا
- ۲) یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور کلبه احزان شود روزی گلستان، غم مخور
- ۳) به می سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید که سالک بی خبر نبود ز راه و رسم منزل‌ها
- ۴) تجلی سنگ را نومید نگذاشت مترس از دورباش لن ترانی

۴۴ - تمام واژگان کدام گزینه بریک وزن هستند؟

- ۱) سینه مالان - چون حکایت - هر چه گویم
- ۲) دریادلان - همچون صدف - بینوایان
- ۳) میخوارگی - تشنه لبان - نمی‌گنجد
- ۴) آزمودم - عاشقی‌ها - نمی‌خواهی

۴۵ - کدام گزینه با مصراع «بس حکایت‌های شیرین باز می‌ماند ز من» هموزن است؟

- ۱) او می‌رود دامن‌کشان من زهر تنهایی چشان دیگر می‌رس از من نشان کز دل نشانم می‌رود
- ۲) گر من از پای اندر آیم، گو درای بهتر از من صد هزار از دست رفت
- ۳) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست
- ۴) می‌رساند رنج و پندارم که راحت می‌رساند می‌فرستد درد و می‌گویم که درمان می‌فرستد
- ۴۶ - مصراع‌هایی که به ترتیب وزن آن‌ها دارای وزن واژه «فاعلن» و «فعولن» هستند؛ در کدام گزینه

آمده است؟

الف) وین نپندارم که بینم جز به خواب

ب) من نه آن صورت پرستم کز تمنای تو مستم

ج) همه کس شناسند و هر جا روند

د) گرت باز باشد دری آسمانی

ه) وه که گر من باز بینم روی یار خویش را

- ۱) دو - دو ۲) یک - سه ۳) دو - سه ۴) سه - دو

۴۷ - در همه گزینه‌ها به جز گزینه وزن همه واژگان با هم یکی است.

- ۱) بلایی، ابوذر، نتایج، کتابی ۲) با من بگو، ای ساربان، دُرْدانه‌ام، با این بخوان
- ۳) بهارانم، دبستانی، نگارینا، حق علی ۴) استعاری، دست رؤیا، خوان هشتم، مال و منصب

۴۸ - کدام بیت با بیت زیر هم وزن است؟

«گفتم گره نگشوده‌ام زان طره تا من بوده‌ام گفتا منش فرموده‌ام تا با تو طراری کند»

۱) تو گر خواهی که جاویدان جهان یکسر بیارایی صبا را گو که بردارد زمانی برقع از رویت

۲) گرچه مه در عالم آرایی ز گیتی بر سر آمد کی تواند شد مقابل با رخت از ناتمامی

۳) شب تا سحر می‌نغموم و اندرز کس می‌نشنوم وین ره نه قاصد می‌روم کز کف عنانم می‌رود

۴) جهان‌ا چه بد مهر و بد خو جهانی چو آشفته بازار بازار گانی

۴۹ - علائم زیر هجاهای کدام بیت است؟

« - U - | - - U - | - - U - »

- ۱) تا که این دیوار عالی گردن است
 ۲) درد عشقی کشیده‌ام که می‌رس
 ۳) اشکم ولی به پای عزیزان چکیده‌ام
 ۴) گشت غمناک، دل و جان عقاب
 مانع این سر فرود آورده است
 زهر هجری چشیده‌ام که می‌رس
 خرم، ولی به سایه گل آرمیده‌ام
 چو ازو دور شد ایام شباب

۵۰ - با توجه به وزن مصراع زیر، هر دو مصراع کدام گزینه می‌توانند جایگزین مناسبی برای مصراع دوم باشد؟

«یکی پند پیرانه بشنو ز سعدی / ...»

- الف) مها زورمندی مکن با کهان
 ب) یکی را قلمزن کند روزگار
 ج) مرا از ازل عشق شد سرنوشت
 د) از بدطینتی‌ها و از بدادایی
 ه) فروشد مفتاح مشکل گشایی
 و) که بخت جوان باد و جاهت مُجَدّد
 ۱) الف - ه
 ۲) ب - و
 ۳) ج - د
 ۴) د - و

۵۱ - پایه‌های آوایی کدام بیت از تکرار چهار بار «مفاعیلن» ساخته شده است؟

- ۱) جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادارم تو را / و ر قصد آزارم کنی هرگز نیازم تو را
 ۲) من نه آن صورت پرستم کز تمنای تو مستم / هوش من دانی که برده است آنکه صورت می‌نگارد
 ۳) دلم در جنبش آمد بار دیگر / ندانم تا چه دارد باز در سر
 ۴) تو را در دوستی رایی نمی‌بینم نمی‌بینم / مرا اندر دلت جایی نمی‌بینم نمی‌بینم

۵۲ - وزن کدام گزینه با وزن بیت زیر یکسان است؟

«با چشم پرنیرنگ او حافظ مکن آهنگ او کان طره شب‌رنگ او بسیار طرّاری کند»

- ۱) ز چشمم لعل رمانی چو می‌خندند می‌بارند
 ۲) عمری است تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم
 ۳) چون سپندم آرزو حسرت کمین آتش است
 ۴) ای ملک‌العرش مرادش بده
 ز رویم راز پنهانی چو می‌بینند می‌خوانند
 دست شفاعت هر زمان در نیک نامی می‌زنم
 تا به دوش ناله بندم محمل آرام را
 و از خطر چشم بدش دار گوش

۵۳ - مصراع نباید جز به خود محتاج بودن با کدام گزینه هم وزن است؟

۱) هم قصه نانموده دانی هم نامه‌ی نانوشته خوانی

۲) آینه ار نقش تو بنمود راست خودشکن آینه شکستن خطاست

۳) شبی چون شبه روی شسته به قیر نه بهرام پیدا نه کیوان، نه تیر

۴) اگر کاری کنی مزدی ستانی چوبی کاری یقین بی مزد مانی

۵۴ - نشانه‌های هجایی بیت رفت یکی پیش ملک صبحگاه / راز گشاینده‌تر از صبح و ماه در کدام

گزینه، درست نشان داده شده است؟

۱) $-U- | -UU- | UU-U$ $-U- | -UU- | UU-U$

۲) $-U- | U-U- | U-U-$ $-U- | U-U- | U-U-$

۳) $-U- | U-U- | U-U-$ $-U- | U-U- | U-U-$

۴) $-U- | -UU- | -UU-$ $-U- | -UU- | -UU-$

۵۵ - نشانه‌های هجایی کدام گزینه همانند مصراع زیر از خواجوی کرمانی است؟

«کواکب در سجود افتند اگر لب را بجنابانی»

۱) از سخن چینان ملامت‌ها پدید آمد ولی ۲) دوش با من گفت پنهان کار دانی تیزهوش

۳) همچو گلبرگ طری هست وجود تو لطیف ۴) نصیحت گوش کن جانا که از جان دوست‌تر دارد

۵۶ - در کدام ابیات به ترتیب وزن واژه‌های «مفاعیلن»، «مستفعلن»، «فعولن» و «فاعلاتن» به کار رفته

است؟

الف) شنیدم که می‌گفت و باران دمع فرو می‌دویدش به عارض چو شمع

ب) ز عشقت باز طشت از بام افتاد فرست از بام باز آن نردبان را

ج) دانم سر آرد غصه را رنگین بر آرد قصه را این آه خون افشان که من هر صبح و شامی می‌زنم

د) پادشاهان بین که لشکر می‌کشند از حسد خویشان خود را می‌کشند

۱) الف، ب، ج، د ۲) الف، ج، ب، د ۳) ب، ج، الف، د ۴) الف، د، ج، ب

۵۷ - تعداد پایه‌های آوایی بیت زیر با گزینه برابر است.

«به نام چاشنی بخش زبان‌ها حلاوت سنج معنی در بیان‌ها»

- ۱) اگر تو عاشقی غم را رها کن عروسی بین و ماتم را رها کن
۲) عدل سلطان گر پیرسد حال مظلومان عشق گوشه‌گیران را ز آسایش طمع باید برید
۳) در خواب دوش پیری در کوی عشق دیدم با دست اشارتم کرد که عزم سوی ما کن
۴) اگر او به وعده گوید که دگر بیایم همه وعده مکر باشد بفریبد او شما را

۵۸ - ابیات کدام گزینه تماماً هم‌وزن هستند؟

- الف) هر آن شب در فراق روی لیلی که بر مجنون رود لیلی طویل است
ب) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بیروزی است روزش دیر شد
ج) هر که چشمش بر چنان رویی فتاد طالعش میمون و فالش مقبل است
د) هر که با مستان نشیند ترک مستوری کند آبروی نیکنامان در خرابات آب جوست
ه) هر آن وقتی که دیدارش نبینم جهانم تیره باشد بر جهان‌بین
و) هر که را با ماه رویی سرخوش است دولتی دارد که پایانش نیست

- ۱) الف، ه، د ۲) الف، ب، د ۳) ج، ه، و ۴) و، ج، ب

۵۹ - وزن واژه‌های کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) ماهرویا، مهربانی پیشه کن سیرتی چون صورت مستحسن
۲) به هر زخمی مرا مرهم تو باشی به هر دردی مرا درمان تو باشی
۳) جسم خاک از عشق بر افلاک شد کوه در رقص آمد و چالاک شد
۴) هر که را باشد طمع الکن شود با طمع کی چشم و دل روشن شود

۶۰ - بیت زیر بر وزن کدام گزینه است؟

«جهانا عهد با من جز چنین بستی نیاری یاد از آن پیمان که کردستی»

- ۱) تو را در دوستی رای نمی‌بینم نمی‌بینم مرا اندر دلت جایی نمی‌بینم نمی‌بینم
۲) در آن مجلس که جام عشق نوشند کجا بیند خردمندان نیوشند
۳) نبایستی هم اول مهر بستن چو در دل داشتی پیمان شکستن
۴) شب دوشینه در سودای او خفتم از آن امروز با تیمار و غم جفتم

۶۱ - تفکیک پایه‌های آوایی کدام مصراع درست است؟

① عقل گوید شش جهت حدّ است و بیرون راه نیست

عقل گوید شش	جَ هت حد دس	تُ بی رون را	ه نیست
-------------	-------------	--------------	--------

② لطیفان خوش چشم هستند لیک

لَ طی فا	ن خش چشم	هس تن	د لیک
----------	----------	-------	-------

③ زلف برافشان و در آن حلقه کش

زل ف بَ رف	شان دَ ران	حل ق کش
------------	------------	---------

④ ای بادهای خوش نفس عشاق را فریاد رس

ای بادهای خوش نَ فس	عُش شاق را	فر یا د رس
---------------------	------------	------------

۶۲ - مصراع‌های کدام گزینه بر وزن مفتعلن مفتعلن مفتعلن «سروده شده است؟

الف) بانگ زدم نیم شبان کیست در این خانه دل

ب) از من و ما بگذر و زوتر بیا

ج) ای دل چه اندیشیده‌ای در عذر آن تقصیرها

د) سیل درآید چون گیا هر طرفی میبردش

ه) پیشتر آ تا نه تو باشی و نه من

① الف - ه ② الف - د ③ ب - ج ④ ب - د

۶۳ - تعداد و نوع پایه‌های آوایی و تعداد هجاهای مصراع «آن تُرک یغمایی نگر دل‌ها به یغما می‌برد»

با تقطیع کدام گزینه برابر است؟

① رها کردیم باقی را و بگرفتیم فانی را ② خیره نوشت آنچه نوشت آهرمن

③ زمین سنگ در سنگ، دیوار سنگ ④ درمان من در دست توست آخر مرا فریادرس

۶۴ - نشانه‌های هجایی و ارکان مصراع اول بیت زیر در کدام گزینه درست نشان داده شده است؟

«هوا تر، می به ساغر، من ملول از فکر هشیاری اگر اندیشه دیگر نمی‌کردم چه می‌کردم؟

① U | --- U | --- U | --- U ② U - | --- U | --- U - | --- U

③ U - | --- U | --- U - | U - ④ U | --- U | --- U - | --- U

۶۵ - وزن عروضی کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

- ۱) ای که می‌گویی به آهی نرم کن سنگین دلش را غافلی کز ضعف در من قوت آهی نباشد
 ۲) تا حریفان بر در میخانه ماوا کرده‌اند خانه‌ی غم را خراب از سیل صهبا کرده‌اند
 ۳) سرّ حق را بر سر دار فنا کرد آشکار در طلب منصور الحق همت مردانه کرد
 ۴) گر ندیدی سحر و معجز دیده‌ی دل باز کن تا ببینی معجزات نرگس جادوی دوست
- ۶۶ - مرز و پایه‌های آوایی مصراع «گر موی من چون شیر شد از شوق مُردن پیر شد» با گزینه کاملاً برابر است.

- ۱) تو ای مه که چون حوری از خوبروی پری را خجل کرده‌ای از نکویی
 ۲) و از نه چرخ بر تازی بسوزی هفت دریا را بدرّم چرخ و دریا را به عشق و صبر و پیشانی
 ۳) در قطره می‌جستم علاج تشنگی از قطره چون رخ تافتم دریا شدم
 ۴) دوش آن نگار دلستان خندان فراز آمد ز در بر رویش از شادی نشان در چشمش از مستی اثر
- ۶۷ - در چند بیت از ابیات زیر رکن پایانی مصراع با سایر ارکان همان مصراع متفاوت است؟
- الف) عقل گوید شش جهت حدّ است و بیرون راه نیست / عشق گوید راه هست و رفته‌ام من بارها
 ب) من از کجا پند از کجا باده بگردان ساقیا / آن جام جان افزای را برریز بر جان ساقیا
 ج) تا به شب امروز ما را عشرت است / الصلا، ای پاکبازان الصلا
 د) جهان را بدیدم وفایی ندارد / جهان در جهان آشنایی ندارد
 هـ) داد دهی ساغر و پیمانه را / مایه دهی مجلس و میخانه را
- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

درس ششم : مجاز

۶۸ - با توجه به ابیات زیر تمام واژه‌های کدام گزینه در معنای مجازی به کار رفته است؟

- الف) هر کجا رندی است در میخانه‌ای
ب) گل در بر و می بر کف و معشوق به کام است
ج) چون به پرسیدن سلمان ننهادی قدمی
د) یک نکته بیش نیست غم عشق و وین عجب
- جرعه‌ای از جام ما نوشیده اند
سلطان جهانم به چنین روز غلام است
بگذر بر سر خاکش به گذاری، باری
کز هر زبان که میشنوم نامکرر است

- ۱) می - خاک - عجب - جرعه
۲) گل - جام - قدم - عشق
۳) خاک - می - زبان - جام
۴) رند - کف - نامکرر - قدم

۶۹ - در همه ابیات به جز آرایه «مجاز» مشاهده می‌شود.

- ۱) ساکنان حرم ستر و عفاف ملکوت
۲) هر چند چو گل گوش فکنیم در این باغ
۳) درخت زرد شد و آسمان به قیر نشست هوا دژم شد و دی ماه جای تیر نشست
۴) چون شدم کشته پیکان خدنگ غم عشق
۵) با من راه نشین باده مستانه زدند
۶) حرفی که برد راه به جایی نشنیدیم
۷) بر دلم چند زنی ناوک دلدوز امشب
۸) در همه گزینه‌ها به جز آرایه «مجاز» وجود دارد.

- ۱) پس از این دست من و دامن سودای شما
۲) سخت بیمارم و غیر از تو هوس نیست مرا
۳) به تو مشغول و با تو همراهم
۴) ما دل دوستان به جان بخریم
۵) چند گردم پی سودای پراکنده بسم
۶) به عیادت به سر آ تا به سر آید هوسم
۷) وز تو بخشایش تو می‌خواهم
۸) ور جهان دشمن است غم نخوریم

۷۱ - ترتیب ابیات زیر از لحاظ داشتن آرایه‌های «تشبیه، ایهام، اسلوب معادله، مجاز» کدام است؟

- الف) عجب از چشم تو دارم که شبانش تا روز خواب می‌گیرد و شهری ز غمت بیدارند
ب) یاری که رخس قبله صاحب نظران است چشم و دل مردم به جمالش نگران است
پ) دل که آینه شاهی است غباری دارد از خدا می‌طلبم صحبت روشن رایی
ت) دل چو شد افسرده از جسم گرانبان پاره‌ای است رنگ برگ خویش باشد میوه‌های خام را
- ۱) پ-ب-ت-الف ۲) الف-پ-ب-ت ۳) ت-ب-پ-الف ۴) ب-پ-الف-ت

۷۲ - در همه ابیات به جز بیت آرایه مجاز وجود دارد.

- ۱) رستم از این بیت و غزل، ای شه و سلطان ازل
مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن کشت مرا
- ۲) حرف حق بگذار بر طاق بلند
زین سخن منصور واجب دار شد
- ۳) غم اگر به کوه گویم، بگریزد و بریزد
که دگر بدین گرانی نتوان کشید باری
- ۴) مکن اندیشه فردا و قدح نوش امروز
کانکه عاقل بود اندیشه فردا نکند

۷۳ - معنای واژه غیر حقیقی در کدام گزینه نادرست آمده است؟

- ۱) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعيات بود در ترازوی خویش (مجاز از زور و توانمندی)
- ۲) لاجرم جام خویش می نوشیم / جامه بر جام خویش می پوشیم (مجاز از نوشیدنی)
- ۳) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست / که دون همتانند بی مغز و پوست (مجاز از انسان)
- ۴) درخت میوه دار از روم آرند / درون گلشن ایران بکارند (مجاز از مردم ایران)
- ۷۴ - کدام گروه آرایه های ادبی، همگی در بیت «خورشید دیگر از بن هر موی من دمید / تا شد ز داغ عشق قدح نوش سینه ام» یافت می شود؟

- ۱) مجاز - نغمه حروف - تشبیه
۲) اسلوب معادله - مراعات نظیر - استعاره
- ۳) تضاد - تناسب - تشخیص
۴) مجاز - تناقض - تشبیه
- ۷۵ - کدام واژه در معنای مجازی به کار نرفته است؟

- ۱) محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست
چون رخت از آن توست به یغما چه حاجت است
- ۲) سر آن ندارد امشب که بر آید آفتابی
چه خیال ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
- ۳) بر آشت عابد که خاموش باش
تو مرد زبان نیستی، گوش باش
- ۴) دیدی که خون ناحق پروانه شمع را
چندان امان نداد که شب را سحر کند

۷۶ - در کدام گزینه مجاز وجود ندارد؟

- ۱) ما را سر باغ و بوستان نیست
هر جا که تویی تفرج آنجاست
- ۲) گر گرگ مرا شیر دهد میش من است
بیگانه اگر وفا کند خویش من است
- ۳) فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را
عشرت امروز بیانیدشه فردا خوش است
- ۴) چو دیهیم شاهی به سر بر نهاد
جهان را سراسر همه مژده داد

۷۷ - آرایه‌های بیت «بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش تماماً در کدام گزینه درست است؟

- ۱) مجاز، تلمیح، کنایه
۲) تناسب، جناس، واج‌آرایی
۳) مجاز، جناس، تضاد
۴) تناسب، تلمیح، کنایه

۷۸ - کدام گزینه بیت‌های زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های مجاز، ابهام تناسب، حس‌آمیزی، تشبیه تضاد مرتب می‌کنند؟

- الف) عجب مدار زهر مو چو چنگ اگر نالم
ب) ناله‌های گرم را از بس که تاثیری نماند
ج) گل ز دست غیر میگیری و بر سر می‌زنی
د) نیست پند تلخ واعظ آشنای هر مذاق
ه) ماهم این هفته برون رفت و به چشم سالی است / حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است

۱) ج، ه، د، الف، ب
۲) ج، الف، ب، ه، د
۳) الف، ج، د، ه، ب
۴) د، ه، الف، ج

۷۹ - در بیت: «سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندانش گریان شدند» کدام آرایه ادبی، وجود ندارد؟

- ۱) جناس
۲) مجاز
۳) تضاد
۴) تشبیه

۸۰ - بیت «ز شوق نرگس مست بلند بالای / چو لاله با قدح افتاده بر لب جویم» کدام آرایه‌ها را دارد؟

- ۱) تشبیه - اسلوب معادله - کنایه
۲) حسن تعلیل - مجاز - پارادوکس

- ۳) تشبیه - استعاره - مراعات‌نظیر
۴) استعاره - ابهام - حسن تعلیل

۸۱ - در هیچ گزینه‌ای واژه مشخص شده آرایه «مجاز» نیست مگر گزینه

- ۱) مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر برد و شمار آن به قیامت مرا باید داد؟

- ۲) زری که سلطان محمود به غزو از بتخانه‌ها به شمشیر می‌آورده باشد. آن قاضی همی نستاند.

- ۳) امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید. تر و تباه شده بود.

- ۴) این دبیر کافی به نشاط قلم در نهاد و تا نزدیک نماز پیشین از عهده مهمات برآمده بود.

۸۲ - ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «جناس، تلمیح تشبیه، مجاز موازنه در کدام گزینه آمده است؟

- الف) در ازل داده است ما را ساقی لعل لب
 ب) در سینه هر غمزده پنهان همه او بین
 ج) چمن پر گهر شد ز باران ژاله
 د) دلی که غیب نمای است و جام جم دارد
 ه) عنکبوتی را به حکمت دام داد
- جرعه جامی که من مدهوش آن جامم هنوز
 در دیده هر دلشده پیدا همه او دان
 زمین پر کواکب ز یاقوت لاله (ژاله: شبنم)
 ز خاتمی که دمی گم شود چه غم دارد؟
 صدر عالم را در او آرام داد
- ۱) د، ه، ج، الف، ب ۲) ب، الف، د، ج، ه ۳) الف، ه، ب، ج ۴) ب، ه، ج، الف، د

۸۳ - آرایه‌های بیت زیر کدام اند؟

- «ترک مست تو به دست از مژه خنجر دارد
 ۱) تشخیص - استعاره - حسن تعلیل - مجاز
 ۲) استعاره - جناس - حسن تعلیل - مراعات نظیر
 ۳) تشبیه - مجاز - جناس - استعاره
 ۴) تشخیص - تشبیه - ایهام - جناس
- باز این فتنه ندانم که چه در سر دارد»

۸۴ - ترتیب قرار گرفتن ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تناقض، مجاز، ایهام و استعاره» کدام است؟

- الف) به سلیمان برسانید که من
 ب) ما را ز زیر پر هست راهی به آن گلستان
 ج) منم که معنی بیگانه آشنای من است
 د) بسیار دیده‌ایم درختان میوه دار
- چون نگین در کف هر دیو و ددم
 هر چند سخت بندد صیاد بال ما را
 نهال خامه من باغ دلگشای من است
 زین به ندیده‌ایم که در بوستان توست
- ۱) ب، ج، الف، د ۲) ج، الف، د، ب ۳) ب، ج، د، الف ۴) ج، د، الف، ب

۸۵ - آرایه نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) رفیقی خوش خلق و بذله‌گو که عندلیب انجمن آنس ما محسوب می‌شد. (کنایه - تشبیه)
 ۲) باران بهاری شب پیش برای شست و شوی صحرا و بوستان چابک‌دستی کرده و راه باغ را
 درافشان ساخته. (استعاره - تشخیص)

۳) می‌خواستم وقت خود را به شعر و شاعری صرف کرده با نان اندک بسازم و در پی شهرت ادبی بروم. (مجاز - تشبیه)

۴) به پاکی قاصد بیگانه بهار و به طهارت این دوشیزه سفیدروی بوستان سوگند! (استعاره - تشبیه)

۸۶- در عبارت زیر کدام آرایه ادبی یافت نمی‌شود؟

«من چون این حکایت‌ها را می‌شنیدم و می‌خواندم، لبریز می‌شدم، سراچه ذهنم آماس می‌کرد، بیش‌تر بر فوران تخیل راه می‌رفتم تا بر روی دو پا.»

۱) مجاز ۲) تشبیه ۳) کنایه ۴) استعاره

۸۷ - آرایه‌های «تناقض، حسن تعلیل، استعاره، تشبیه، مجاز» به‌ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) در صفای سینه خود سعی کن تا ممکن است
ب) بر شکیبایی مناز ای دل که آن مژگان شوخ
ج صبح هر روز از شفق صد کاسه خون سر می‌کشد
د) مغز سر من نیست تُنگ مایه سودا
صاف اگر با خویش خواهی سینه احباب را
خانه زنبور می‌سازد به سوزن سنگ را
تا در آغوش آورد خورشید عالم تاب را
در دیده من جوش بهار است خزان را

ه) کی به خون قطره، صائب پنجه رنگین می‌کند آن‌که چون مرجان کند از بهر، خونین دست را

۱) ه، د، ج، الف، ب ۲) د، ج، ه، ب، الف ۳) ه، د، الف، ج، ب ۴) د، ج، ب، الف، ه

۸۸- در کدام بیت آرایه‌های «مجاز و جناس افزایشی (ناهمسان)» وجود دارد؟

۱) آن یار کزو خانه ما جای پری بود سر تا قدمش چون پری از عیب بری بود
۲) آن که مرا آرزوست دیر میسر شود وین چه مرا در سر است عمر در این سر شود
۳) چشم از خیل خیال تو از آن محروم است که گذر می‌توان کرد ز دریا به شنا
۴) تا دلم زان رخ گلگون غم چون کوه کشید رنگ رخسار و تن زرد و نزار است چو کاه

۸۹ - در ابیات همه گزینه‌ها به‌جز گزینه

واژه «نرگس» در معنای غیر حقیقی به کار رفته است.

الف) آه از آن نرگس جادو که چه بازی انگیخت آه از آن مست که با مردم هشیار چه کرد

ب) من آن فریب که در نرگس تو می‌بینم بس آب روی که با خاک ره برآمیزد

پ) طیب عاشقان را باز پرسید که تا آن نرگس بیمار چون است

ت) به بوی او دل بیمار عاشقان چو صبا فدای عارض نسرین و چشم نرگس شد

ث) نرگس ساقی بخواند آیت افسونگری حلقه اوراد ما مجلس افسانه شد

ج) گشت بیمار که چون چشم تو گردد نرگس شیوه تو نشدش حاصل و بیمار بماند

چ) نیم‌شب چون نرگس مستش به بیداری گراید درشکن مینای مستی خون خود اندر سبو کن

ح) نرگش عربده جوی و لبش افسوس‌کنان نیم‌شب دوش به بالین من آمد بنشست

۱) الف و پ ۲) ب و ث ۳) ت و ج ۴) چ و ح

۹۰ در کدام بیت آرایه مجاز به کار نرفته است؟

- ① توبه بر لب، سبحه بر کف، دل پر از شوق گناه
 ② چرا نه مردم دانا چنان زید که به غم
 ③ هر چند که سر در سر دستان تو کردیم
 ④ خلق را چون آفرید از لطف، خلاق جهان
- معصیت را خنده می آید ز استغفار ما
 چو سرش درد کند دشمنان دژم گردند
 با این همه دستان نتوان داد ز دستت
 داد گوش و چشم و لب پا و سر و دست و زبان

WWW.20SHOO.IR